

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

February 2022 | HU

EGSZB info KÜLÖNKIADÁS – A 2021. évi civil társadalmi díj

„Helyi szemmel” – 3. évad, 16. rész – A legszebb szín a zöld

Az igazságos és zöld átalakulás nem valósulhat meg a civil társadalom részvétele nélkül. EU-szerte számos polgár és szervezet foglalkozik elkötelezetten azzal, hogy innovatív és emberközpontú módszereket dolgozzon ki az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében. 2021-ben az EGSZB úgy határozott, hogy civil társadalmi díját öt olyan szervezetnek ítéli oda, amely nagyban segíti az éghajlatváltozás kihívásainak kezelését. A „Helyi szemmel” mostani epizódjában a díjazottakat kértük fel, hogy meséljenek tevékenységükről.

Cillian Lohan, az EGSZB kommunikációért felelős alelnöke bevezetőjében elmondja, hogy miért nem hagyhatjuk figyelmen kívül a számtalan polgár és közösség által helyi szinten indított éghajlatvédelmi fellépéseket. **Guy de Koninck**, az első helyezett „Grootouders voor het klimaat” nevű belgiumi mozgalom képviselője „Megtakarításaink a fiatalok jövőjéért” elnevezésű projektjükéről és a nemzedékek közötti szolidaritás előmozdítását célzó erőfeszítéseikről mesél. **Monica Guiteras** a második helyezett „Mérnökök határok nélkül – Katalónia” spanyol szövetséget képviseli, és arról beszél, miként küzdenek az energiaszegénység ellen, támogatva az érintetteket érdekeik képviseletében. **Costin Dragne** Romániából érkezett, hogy bemutassa a „Workshop határok nélkül” nem kormányzati szervezet (NGO) „educlick” projektjét, amely a körforgásos gazdaságot népszerűsíti és kezeli a társadalmi igazságtalanságokat. A városrendezéssel foglalkozó szlovén „Prostoroz” stúdió a Ljubljanában tapasztalható hőmérséklet-emelkedés

problémáját igyekszik kezelni; a díjat kiérdemlő kreatív projektjükről **Zala Velkavrh** mesél. Végezetül egy észtországi zöld NGO-kat tömörítő koalíció képviselőjében **Madis Vasser** mondja el, hogyan lehet egy asztalhoz ültetni különböző érdekcsoportokat annak megvitatása érdekében, hogy miként állhat át az ország a palaolajról zöldebb energiára úgy, hogy közben senkit se hagyjon magára. (tk/II)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

VEZÉRCIKK

Bevezet?

A MEGOLDÁS RÉSZÉ LEGYÜNK, NE A PROBLÉMÁÉ!

Tisztelt Olvasóink!

Az EGSZB legutóbbi civil társadalmi díját egy olyan témának szenteltük, amely különösen közel áll a szívemhez – az éghajlatváltozás elleni fellépésnek.

Azt gondolnánk, hogy az éghajlati válsághelyzet mostanra már mindenki számára világos, és olyan széles körben elfogadott ténnyé vált, amely az egész világot egyesítette már bolygónk pusztulásának elkerülése érdekében. Igaz, hogy számos erőfeszítésre került sor ennek érdekében, de még mindig nem teszünk eleget.

Ezért fontos továbbra is ismételgetni, hogy az éghajlatváltozás hamarosan elérheti azt a pontot, ahonnan nincs visszatérés,

valamint hogy már az általunk ismert világ létét veszélyeztetheti.

Ezért soha nem tudom eléggé hangsúlyozni, mennyire fontos, hogy minden erőnket egyesítsük annak érdekében, hogy tegyünk valamit az éghajlatváltozás ellen. Ez pedig egy olyan felelősség, amely alól egyikünk sem bújhat ki.

Az EGSZB úgy véli, hogy az európai zöld megállapodás – amelynek keretében az EU kötelezettséget vállalt arra, hogy 2050-re megvalósítsa a klímasemlegességet – csak az összes szereplő fellépésével és elkötelezettségével lehet sikeres. A helyi szintű szervezetek és az

egyének döntő szerepet játszanak a normák és a magatartás megváltoztatásának elősegítésében, a helyi gazdaságok zöldebbé tételében, illetve az átállás helyi vagy regionális szinten történő előmozdításában.

Azzal, hogy a 2021. évi civil társadalmi díjat az éghajlatváltozás elleni fellépésnek szenteli, az EGSZB a nem állami éghajlat-politikai erőfeszítéseket kívánja bemutatni és méltányolni.

Olyan projekteket kerestünk, amelyek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való igazságos és zöld átállást támogatják. Az volt a célunk, hogy folyamatban lévő projekteket ösztönözzünk és újakat inspiráljunk, és úgy gondolom, hogy ezt el is értük!

Rengeteg ötlet érkezett hozzánk, ami reményt ad arra, hogy megnyerhetjük ezt a harcot. Európa minden szegletéből kaptunk olyan projekteket, amelyek inspiráló és kreatív módon lépnek fel az éghajlatváltozás ellen. Nem volt könnyű kiválasztani a győzteseket, és úgy érezzük, hogy minden jelentkező elismerést érdemel. Mindegyik projektről bővebben is olvashat az idei évi díjnak szentelt brosúránkban.

Nyertesként öt projektet választottunk ki, amelyek mind figyelemreméltóak a maguk módján, és amelyek a klímasemleges gazdaságra és társadalomra való átállás során felmerülő legsürgetőbb problémákkal foglalkoznak.

Fontos munkája révén öt nyertesünk fenntartható beruházásokat ösztönöz és rámutat az idősebb generációk értékes szerepére; az energiaszegénységet kezeli azáltal, hogy hangot ad az energiaszegénységben élőknek; helyi szinten valósítja meg a körforgásos gazdaságot, miközben aktívan előmozdítja a társadalmi igazságosságot; a városok felmelegedése ellen küzd innovatív és interaktív alkalmazások révén, vagy tárgyalóasztalhoz ülteti az energetikai átállás valamennyi szereplőjét, arra kényszerítve őket, hogy érdemi vitákat folytassanak és elfogadható megoldásokat találjanak.

A december 9-én Brüsszelben tartott díjátadó ünnepségen ezért különös megtiszteltetésnek éreztem, hogy én adhattam át a díjakat öt nyertesünknek. Ebben a számban megismerhetik nyerteseinket, és a velük készített interjúkban bővebben tájékozódhatnak fantasztikus projektjeiről. Elindítunk egy podcastot is, amelyben mindegyik díjazott mesél jövőbeli terveiről, és arról, hogy az EGSZB díja hogyan motiválja őket munkájuk folytatására.

Ebben a számban olvashatnak a 2020-as civil szolidaritási díj egyik nyerteséről is, akik nemrégiben nyertek el egy rangos éghajlati díjat az Egyesült Királyságban. Különösen nagy örömmel értesültünk arról, hogy az EGSZB díja milyen változást hozott számukra, lehetővé téve, hogy folytassák meglévő projektjeiket és újakat indítsanak el, amelyek elismerést és megbecsülést hoztak nekik. Mindez nemcsak büszkévé tesz minket, de még elszántabbá is arra, hogy továbbra is kiosszuk ezt a díjat, ráirányítva a figyelmet arra a fantasztikus munkára, amelyet a civil társadalmi szervezetek és az emberek végeznek helyi szinten, a legkülönbözőbb témakörökben, szerte az Európai Unióban.

Jó olvasást kívánok, és ne feledjük: mindannyiunknak ki kell vennünk a részünket az éghajlatváltozás elleni küzdelemből, bármilyen kis vagy éppen nagy hozzájárulással, esetleg áldozatot is hozva. Mindannyian része vagyunk a megoldásnak – ne a problémának legyünk része!

Cillian Lohan

az EGSZB kommunikációért felelős alelnöke

A 2021. ÉVI CIVIL TÁRSADALMI DÍJ A MÉDIÁBAN

Egy kis ízelítő a 2021. évi civil társadalmi díjról a sajtóban eddig megjelent hírekből

Belgium – De wereld morgen: [Grootouders voor het Klimaat wint belangrijke Europese prijs](#)

Bulgária – Politika: [Асоциация на пенсионери получи европейска награда за гражданско общество и опазване на климата](#)

Horvátország – Tportal.hr: [U Nagradu civilnog društva posvećenu klimi osvojila je belgijska udruga “Bake i djedovi za klimu”](#)

Olaszország – Apiceuropa: [Premio CESE per la società civile 2021](#)

Spanyolország – El Diario: [Las asambleas contra la pobreza energética en Barcelona, premiadas por la UE](#)

Románia – Bursa: [Țara noastră a fost premiată de Comitetul Economic și Social European pentru implicarea în acțiuni climatice](#)

NEW PUBLICATIONS

[Tekintse meg a 2021. évi civil társadalmi díj nyertes projektjeit](#)

A nyertes projekteket bemutató videót itt nézheti meg.

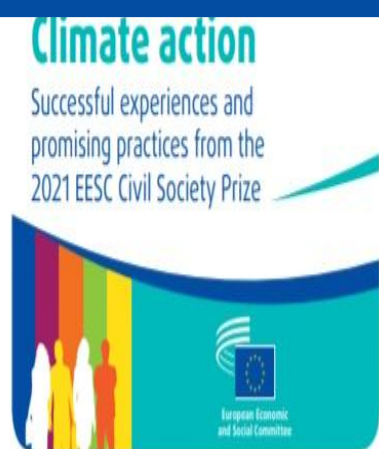

Igazságos átmenet – ha megvan az akarat, meglesznek az eszközök is hozzá...

Az EGSZB közétette a 2021. évi civil társadalmi díjának mind az öt nyertesét bemutató kiadványát. Ha többet szeretne megtudni, számos érdekes tényrt talál több más kiváló éghajlat-politikai projekttről is, valamint bőséges háttérinformációt kaphat az EGSZB éghajlattal kapcsolatos munkájáról és magáról a díjról.

A brosúrát itt töltheti le:

<https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-01-21-440-en-n.pdf>
(II)

EGSZB-HÍREK

Az EGSZB 2021. évi éghajlat-politikai civil társadalmi díját a „Nagyszül?k az éghajlatért” elnevezés? belga szövetség kapja

December 9-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) öt olyan nonprofit szervezetnek és szövetségnek ítelt oda díjakat, amelyek kreatív és inspiráló éghajlat-politikai projektjei előmozdítják az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenálló gazdaságra való igazságos és zöld átállást.

Az 50 000 eurós díjon öt nyertes projekt osztozott. A 14 000 eurós első díjat a „Nagyszülők az éghajlatért” elnevezésű belga szövetség vehette át. A többi négy szövetség egyenként 9 000 eurós díjazásban részesült.

A négy helyezett a díjazás sorrendjében: a „Mérnökök határok nélkül – Katalónia” elnevezésű spanyol szövetség, a „Workshop határok nélkül” elnevezésű román szövetség, a városrendezéssel foglalkozó szlovén Prostorož stúdió, valamint az észti Zöld Mozgalmat, az észti Természetvédelmi Alapot és az észti Környezetvédelmi Jogi Központot tömörítő észti nem kormányzati szervezetek hálózata.

A Brüsszelben tartott díjátadó ünnepségen **Christa Schweng** EGSZB-elnök gratulált az öt nyertesnek és a pályázóknak: *„A beérkezett pályázatok értéket képviselnek, és kreativitásról adnak tanúbizonyságot számos, az éghajlathoz kapcsolódó területen. Szilárd meggyőződésünk, hogy az ilyen projektek hozzá fognak járulni a klímasemlegesség és az igazságos átmenet megvalósításához. Az európai zöld megállapodás elkötelezett támogatójaként az EGSZB mélyen meg van győződve arról, hogy a polgárokat és a vállalkozásokat kell a zöld átállás középpontjába állítani, és gondoskodni kell arról, hogy senki ne maradjon ki.”*

Cillian Lohan kommunikációért felelős EGSZB-alelnök kifejtette: *„Az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez a társadalom összes rétegének aktív részvételére van szükség. A konzultációtól és a felülről építkező bevonástól el kell mozdulnunk a közös tervezés, a közös alkotás és a szerepvállalás modellje felé. Az olyan pozitív történetek, mint nyerteseink projektjei a közös tervezés és közös alkotás példáiként szolgálnak. Emellett az embereket és a szervezeteket is szerepvállalásra készítetik. Ez az ötletgazdagság megerősít minket abban a hitünkben, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem még egyáltalán nincs elvesztve.”*

A 2021-ES ÉV CIVIL TÁRSADALMI DÍJÁNAK NYERTESEI

Az idei nyertes egy nagyszülőket képviselő szervezet Belgium flamand régiójából. A [**Grootouders voor het Klimaat \(Nagyszülők az éghajlatért\)**](#) szövetség tagjai egy jobb, fenntartatóbb világot igyekeznek hagyni unokáikra. A *Megtakarításaink a fiatalok jövőjéért* elnevezésű kampányával a szövetség arra buzdítja a mintegy 2,4 millió belga nagyszülőt, hogy megtakarításait, amelyek a becslések szerint 910 milliárd eurót értéket képviselnek, fenntarthatóbb projektek finanszírozására fordítsák.

A kampány a pénzügyi ágazatnak és a kormánynak is szól, mivel bátorítja a befektetők és intézmények fenntartható magatartását, és a fenntarthatóság szempontjait figyelembe vevő finanszírozásra való áttérésüket sürgeti. A projekt emellett előmozdítja a pénzügyi műveltséget a diákok körében. A szövetség hangsúlyozni kívánja azt a kulcsfontosságú szerepet, amelyet az idők tölthetnek be az éghajlat-politikában.

A díj átvételekor a „Grootouders voor het Klimaat” szövetség szóvivője, **Guy De Koninck** a következőket mondta: *„Megtiszteltetés számunkra, hogy megkaphatjuk ezt a díjat négy másik fantasztikus pályázattal együtt. Aggódunk bolygónk miatt. Meghallgattuk a fiatalok segélykiáltásait, és csatlakoztunk a jövőnk megőrzése érdekében tartott felvonulásaikhoz. Ha a pénz mozgatja a világot, akkor a világ most rossz irányba mozog. Meg kell fordítanunk ezt az irányt – kampányunknak ez a célja. A rendelkezésünkre álló pénzből meg tudjuk valósítani a változást, és ez az az üzenet, amelyet a kormányoknak, bankoknak és a többi nagyszülőnek küldünk. A díj megnyerése fontos erkölcsi és anyagi támogatást jelent kampányunk számára.”*

A második díjat az [**Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres \(Mérnökök határok nélkül – Katalónia\)**](#) elnevezésű spanyol szövetség kapta. Egy olyan időszakban, amikor a spanyol háztartások 11%-a küzd energiaszegénységgel, ez a katalán szövetség az emberi jogokon alapuló éghajlati igazságosságért küzd. A szövetség az energiaszegénységben élőket bevonja az éghajlati vészhelyzetről jelenleg folytatott vitákba, és arra törekszik, hogy a hátrányos helyzetű emberek könnyebben hozzáférjenek az alapvető közművekhez, ami egyébként alapvető joguk is.

Az **Ateliere fără Frontiere (Workshop határok nélkül)** elnevezésű román szövetség a harmadik díjat vihette haza. „Educlick” projektjük a társadalmi igazságtalanság problémáit kívánja kezelni, és felhívja a figyelmet a körforgásos gazdaság előnyeire. Az egyesület marginalizált helyzetű embereket alkalmaz kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések felújítására. Ezután a berendezéseket hátrányos helyzetű területek iskoláinak, illetve kiszolgáltatott gyermekekkel foglalkozó szervezeteknek adományozzák.

A negyedik helyezett a **Prostoroz** városrendezéssel foglalkozó, szlovén stúdió lett, amely a szlovén főváros, Ljubljana lakóit mozgósította, hogy lépjenek fel az éghajlatváltozás hatásai ellen városukban, amely a világ egyik leggyorsabban felmelegedő városa. *Hot Spots* (gócponatok) elnevezésű projektjük arra kérte az embereket, hogy egy digitális térképen jelöljék be a város legmelegebb pontjait, ami így nagyon sok visszajelzést szolgáltatott arról, hogy mit kell tenni a túlmelegedés elkerülése érdekében.

Az ötödik díjat az **észt Zöld Mozgalmat**, az **észt Természetvédelmi Alapot** és az **észt Környezetvédelmi Jogi Központot** tömörítő észt nem kormányzati szervezetek hálózatának ítélték oda, amely azért küzd, hogy megváltoztassa a megújuló energia megítélését egy olyan országban, amely az egyik legnagyobb szénlábnyommal rendelkezik Európán belül. A hálózat tagjai platformot hoztak létre annak a párbeszédnek a megvalósításához, amely az összes érdekelt fél között zajlik az energetikai átalakulásról Észtország észak-keleti részében, ahol nem fogadták túlzott lelkesedéssel az olajpala-ágazat szükséges jövőbeli fokozatos kivezetését.

A 2021. ÉVI CIVIL TÁRSADALMI DÍJRÓL

Az idei év témája, az *Éghajlat-politika* számos pályázó érdeklődését felkeltette, akik 24 országból nyújtottak be projekteket. A benyújtott pályázatok széles palettát képviseltek, rámutatva azokra az innovatív megközelítésekre, amelyeket civil társadalmi szervezetek és egyének alkalmaznak az éghajlati vészhelyzet kezelése érdekében.

A díj megmutatta, hogy a helyi szint milyen kulcsfontosságú szerepet játszik a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésében, amelyre az EU az európai zöld megállapodás keretében kötelezettségvállalást tett. Az EGSZB reméli, hogy az általa odaítélt díj arra ösztönzi majd a civil társadalmat, hogy előmozdítsa a helyi gazdaságok környezetbarátabbá tételét, és a jövőben is megváltoztassa azokat a normákat, magatartásformákat és rendszereket, amelyek az éghajlati válság szélére juttattak minket.

A civil társadalmi díj „a kiválóságot jutalmazza a civil társadalmi kezdeményezésekben”, és minden évben az EGSZB tevékenységeinek egy másik szempontjára irányítja rá a figyelmet. 2019-ben a téma a nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése volt. 2020-ban az EGSZB egy egyszeri civil szolidaritási díjat indított útnak, amelyet a Covid19 elleni küzdelemnek szentelt.

További információk a 2021. évi civil társadalmi díjról [itt](#) találhatóak. (II)

Tudta?

- A 2021. évi civil társadalmi díj nyertesének, a „Grootouders voor het Klimaat” (Nagyszülők az éghajlatért) mozgalomnak számos nagykövete van. Sok ismert személyiség támogatja munkájukat, leghíresebb nagykövetük azonban Jane Goodall, a csimpánzok legendás kutatója és legnagyobb szakértője. Jane Goodallt 2020 októberében a mozgalom 100. nagykövetévé választották meg.

- Minden egyes számítógéppel, amelyet kidobás helyett felújítanak, 144 kg szén-dioxid kibocsátását lehet megtakarítani. Romániai nyertesünk, az „Ateliere Fără Frontiere” (Műhely határok nélkül”) 2008 és 2021 között mintegy 25 ezer számítógépet újított fel és adományozott – számoljuk csak ki, hány kiló szén-dioxidot jelent ez!

- Szlovéniai nyertesünk „Hot Spots” projektje a városi hőszigetekkel foglalkozik Ljubljanában, amely a legutóbbi előrejelzések szerint a világ egyik leggyorsabban felmelegedő városa. Becslések szerint a ljubljanoi időjárás 2050-re az egyesült államokbeli Virginia Beach időjárásához válik hasonlóvá. Ugyanez a sors vár Közép-Európa egészére és a Balkánra is, mivel várhatóan ezekben a régiókban lesz a legnagyobb hőmérséklet-növekedés, az éghajlat pedig az egyesült államokbeli Texas városaihoz lesz hasonló.

- Spanyolországban az „Associació Catalana d’Enginyeria Sense Fronteres” (Mérnökök határok nélkül – Katalónia) szövetség az energiaszegénység ellen küzd, az energiaszegénységben élőket képviselve, akik a spanyol háztartások 11%-át teszik ki. Az adatok azt mutatják, hogy több spanyol hal meg idő előtt az energiaszegénység következtében, mint autóbalesetekben. 2019-ben százezer európai halt meg azért, mert nem tudta fűteni otthonát, és több mint 50 millióan éltek olyan otthonokban, ahol beázik a tető, nedvesek a falak vagy a padló. Ugyanebben az évben az EU-ban csaknem 80 millió ember csak késve vagy egyáltalán nem tudta fizetni a közüzemi számláit.

- Észtországi nyertesünk egy környezetvédelemmel foglalkozó nem kormányzati szervezetekből álló hálózat, amely azzal mozdítja elő a megújuló energiaforrásokra való átállást, hogy érdemi párbeszédet szervez valamennyi érdekelt fél között. A megújuló villamosenergia termelése terén az EU-ban Svédország vezet, bár az elsődleges energiaellátásban mind Norvégiában, mind Izlandon nagyobb a megújuló energiaforrások aránya. Az uniós országok közül Máltán a legalacsonyabb a megújuló energiák aránya.

Hírek a korábbi nyertesekről

Hulladékcsökkentési küldetésen: „Semmi új 2022-ben”

Az EGSZB civil szolidaritási díjának egyik tavalyi nyertese, az angliai Cherwell Collective a közelmúltban neves éghajlati díjat kapott az Egyesült Királyságban a körforgásos gazdasággal kapcsolatos új projektjéért. Ez az oxfordi székhelyű nonprofit vállalat 2020-ban nyerte el díjunkt. Projektjük célja az volt, hogy a Covid idején élelmiszerrel lássák el a rászorulókat, miközben megtanítsák őket arra, hogy hogyan termeljék meg saját élelmiszereiket, és hogyan használják fel a lehető legjobban az összes élelmiszerfelesleget.

A díjból befolyt pénzt azóta nemcsak arra használták fel, hogy növeljék a kiszolgáltatott helyzetben lévők támogatását, hanem arra is, hogy tovább folytassák küldetésüket közösségük szénlábnomának csökkentésére. Vezető partnerekké váltak az új „Waste Innovation Station Headquarters” (WISH) projektben, az angliai Oxfordshire-ben.

A projekt a körforgásos gazdaság egy olyan jövőképét vázolja fel, ahol az emberek semmi újat nem vásárolnak, amíg tárgyaik használatban tartásának tényleg összes lehetséges opcióját ki nem merítették. A projekt azóta már elindult a „Semmi új 2022-ben” elnevezésű kampánnyal, amely arra kéri az embereket, hogy tegyenek ígéretet arra, hogy 2022-ben – egyetlen, választásuk szerinti szektorban – semmi újat

nem vásárolnak. A projekt, amelyet nagy lelkesedéssel fogadtak, széles körű elismerésben részesült az Egyesült Királyságban. Január 25-én a Cherwell Collective pénzügyi támogatást kapott a nemzeti lottótársaság éghajlat-politikai alapjától, amely finanszírozza majd a WISH-projektet.

A **Cherwell Collective’s** alapítója, **Dr. Emily Connally** elmondta az EGSZB-nek, hogy az EGSZB díjának elnyerése hogyan hozott óriási változást nonprofit vállalatuk életébe.

*„Az EGSZB díja részben megihlette következő projektünket, és más források mellett tevéységeink finanszírozására szolgál. Legbelül tudom, hogy sikerünk nem lett volna lehetséges az EGSZB-díj nélkül, amely ajtókat nyitott meg számunkra. Új vállalkozásként legitimitást és elismerést biztosított innovációnk számára. A finanszírozás szabadon felhasználható volt, így megkérdezhettük a közösséget, hogy mit szeretnének. Félretettük ezeket a forrásokat, és fogyasztóink kívánságainak teljesítésére használtuk fel őket” – fejtette ki **Dr. Connally**.*

Az elvégzett felmérésekből a fogyasztók válaszai alapján kiderült, hogy nem volt egyetértés közöttük arról, hogy bizonyos típusú élelmiszerekre van-e szükségük, inkább az a közös igény merült fel, hogy megkapják mindazt, ami egyébként veszendőbe menne.

Kívánságaikkal összhangban a **Cherwell Collective** és partnerei a WISH-projekt ötletével álltak elő, amely összesen több mint 50 000 embert ér el, és azt a célt szolgálja, hogy a közösséget a hulladék csökkentésével kapcsolatos tájékoztatás és bemutatók révén a szénlábnom csökkentésének irányába terelje.

A WISH-projekt egy interaktív tudományos múzeummal is rendelkezik, ahol minden kiállított tárgy hulladékból készül, és ahol a közönséget tájékoztatják az adott hulladék szénlábnyomáról. A múzeumban bemutatókat is tartanak, és „csináld magad” készleteket bocsátanak rendelkezésre a hulladék csökkentésére, a tárgyak javítására és a fogyasztás, illetve az új termékvonalak iránti kereslet csökkentésére.

„Azt kérjük az emberektől, hogy kötelezzék el magukat a körforgásos gazdaság támogatása mellett. Arra kérjük őket, hogy javítsák meg, vagy használják fel újra tárgyaikat, adják tovább őket, és – mindenekelőtt – ne vegyenek új dolgokat, amikor oly sok, korábban már szeretettel használt tárgy áll rendelkezésre” – fejtette ki **Dr. Connally**.

Gratulálunk, Emily és Cherwell Collective! Az EGSZB nagyon büszke rátok, és megtiszteltetésnek veszi, hogy hozzájárulhatott fantasztikus projektekhez!

A SZÓ A DÍJAZOTTAKÉ

Fenntartható örökség hátrahagyása

A „Nagyszülők az éghajlatért” mozgalom tagjai úgy vélik, hogy az 55 év felettieknek fontos szerepet kell játszaniuk az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. „Megtakarításaink a fiatalok jövőjéért” elnevezésű díjnyertes projektjük arra ösztönzi az időseket, hogy bölcsen fektessék be pénzüket bolygónk érdekében, hogy jobb és fenntarthatóbb világot hagyjanak örökölni unokáik számára. A „nagyszülők” közben más olyan érdekes projekteken is dolgoznak, amelyek a nemzedékek közötti szolidaritást és a fenntartható befektetéseket népszerűsítik.

EGSZB infó: Mi készítette arra Önöket, hogy elindítsák ezt a projektet/kezdeményezést?

Guy De Koninck: Az, hogy ráébredtünk, hogy mi, 55 év felettiek is felelősséggel tartozunk az éghajlatért, és hogy együttes pénzügyi kapacitásainkkal segíthetjük az éghajlatbarát gazdaságra való áttérést. Nem könnyű megtudni, hogy a pénzintézetek pontosan hogyan használják fel ezt a tőkét, azaz a mi megtakarításainkat, ügyfélként pedig nehezen tudjuk ezt befolyásolni. Ugyanakkor a társadalomnak tőkére van szüksége a fenntarthatóbb elveknek megfelelő strukturális változásokhoz. Ezt a két mechanizmust jobban össze lehetne hangolni egymással.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek? (Ha igen, mondana példát?)

Kampányunkat felkarolta a sajtó, illetve olyan időseket tömörítő szervezetek, mint a NEOS, amely workshopot rendezett velünk és külön beszámolt a projektünkről a tagjainak szóló magazinjában. Nagyra értékelték észrevételeinket, és a pénzügyi ágazat képviselőivel, illetve miniszterekkel tartott kritikus megbeszéléseink is jó fogadtatásra találtak.

Hogyan használják fel a díjjal járó pénzt arra, hogy további segítséget nyújtsanak a közösségnek? Van már tervben újabb projekt?

Útmutatót dolgozunk ki a fenntartható befektetésekről, nemzedékeket átfogó workshopot szervezünk középiskolák számára és más ngo-kkal is együtt fogunk működni. Szeretnénk továbbfejleszteni a kampányt, és ennek keretében előadásokat és műhelytalálkozókat tervezünk időseket tömörítő egyesületek és iskolák számára, hogy még szélesebb körben népszerűsítsük tevékenységeinket. A terjesztés egyéb alternatív formáin is gondolkodunk, például egy társasjátékon és azon, hogy francia nyelven is elindítjuk a kampányt.

Milyen tanácsot adna más szervezeteknek, miként érhetnek el eredményeket az ilyenfajta tevékenységek és programok terén?

Hozzáértő és lelkes kampányteamre és elegendő kutatásra van szükség a kampányüzenet megfelelő célba juttatásához. El kell érni, hogy elismerjék a team szaktudását, de közben minden modern kommunikációs csatornát is igénybe kell venni az emberek eléréséhez.

Mennyire optimista azzal kapcsolatban, hogy az EU elérheti a zöld megállapodásban kitűzött célokat?

Ez egy történelmi lépés lehet az ökológiai átállás elősegítésében. A célkitűzések gyakorlati megvalósítása jelenti a legnagyobb kihívást. Nagyszülőként szeretnénk segíteni az éghajlati intézkedések sikerre vitelében.

Városi hőség

A Prostorož elnevezésű kulturális szervezet meg akarta tudni, hogy miként élik meg Ljubljanában az emberek az egyre elviselhetetlenebb hőséget, illetve mennyire frusztrálja őket, hogy a helyi hatóságok nem tesznek semmit a probléma megoldására. Ezért elindította az ún. „Hot Spots” projektet, arra kérve az embereket, hogy egy digitális térképen jelöljék be a város legmelegebb pontjait. A kezdeményezésre meglepően sok reakció érkezett a lakosságtól és a médiától; köztük konkrét javaslatok is arra vonatkozóan, hogy mit lehetne tenni a városok túlmelegedése ellen. A szervezet képviselőjében Zala Velkavrh megosztja velünk a projekt sikerének titkát, és beszél jövőbeli terveikről.

EGSZB info: Mi készítette Önöket arra, hogy elindítsák ezt a projektet/kezdeményezést?

Zala Velkavrh: Kezdeményezésünk felerészben frusztrációból, felerészben pedig kíváncsiságból született. Annak ellenére, hogy a települési önkormányzat jól tudta, milyen hatásai vannak az éghajlatváltozásnak, és pontosan ismerte a városi hőszigetek problémáját is, kevés intézkedés született. Másrészt szerettük volna tudni, hogy a ljubljanaiak hogyan vészelik át a nyári városi hőséget.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiknek segítettek? (Ha igen, mondana egy példát?)

Létrehoztunk egy nagyon egyszerű online alkalmazást, és csak néhány válaszra számítottunk. Meglepetésünkre az itt élők és a média is komoly érdeklődést mutatott, és sokan csatlakoztak a kezdeményezéshez. Kevesebb mint három hét alatt az emberek 700 városi katlant (forró helyszínt) jelöltek be a térképen!

Hogyan használják fel a díjjal járó pénzt arra, hogy további segítséget nyújtsanak a közösségnek? Van már tervben újabb projekt?

A kapott pénzt visszaforgatjuk Ljubljanába. Az egyik olyan terület, ahol a városi hőszigetek különösen komoly problémát jelentenek, az egyetemi klinikai központ, az ország legnagyobb egészségügyi központja. A Covid miatt a klinikák körüli közterületek új szerepet kaptak: egyfajta találkozóhelyként kezdtek szolgálni, ahol a dolgozók a szüneteiket töltik, és amikor a jelenleginél alacsonyabb volt a Covid-fertőzések száma, a betegek is itt találkoztak rokonaikkal. Együtt szeretnénk működni a várossal, a klinikák képviselőivel, a betegekkel és az egészségügyi dolgozókkal, hogy legalább néhány zugot valahogyan hűvösebbé és kellemesebbé tehessünk.

Mit tanácsolna más szervezeteknek: hogyan tudnának eredményeket elérni hasonló projekteikkel/programokkal?

Mi nem a jövőről akartunk beszélni, hanem azt akartuk megérteni, hogy miként érinti az embereket már ma az éghajlatváltozás. Egyszerű nyelvezetet használtunk, és a gyalogosoknak, a kerékpárosoknak és a

közterületek más használóinak mindennapi (konkrét) élményeire összpontosítottunk, a reakciók pedig nagyon jók voltak. Az éghajlatváltozás már nem absztrakt fenyegetés.

Mennyire optimista azzal kapcsolatban, hogy az EU elérheti a zöld megállapodással kapcsolatos céljait?

Nagyon pesszimista vagyok, ha a zöld energiával kapcsolatos újévi fejleményekre vagy arra gondolok, hogy egyetlen uniós ország sem tudta teljesíteni a Párizsi Megállapodásban rögzített célokat.

Aktív szerepvállalás

Belefáradva abba, hogy folyton ugyanazokat a kifogásokat hallják, három ész nem kormányzati szervezet - az Ész Zöld Mozgalom, az Ész Természetvédelmi Alap és az Ész Környezetvédelmi Jogi Központ - úgy döntött, hogy aktív szerepet vállal, és fórumot kínál a különböző érdekelt feleknek az igazságos átmenetről folyó vitához egy olyan országban, amely a világ egyik legnagyobb szénlábnyomával rendelkezik. Kommunikációs projektjük az észak-keleti régióra összpontosított, ahol még mindig az olajpala a domináns üzemanyag, és ahol a legtöbb munkahely az olajpala-ipartól függ, amelyet fokozatosan meg kell majd szüntetni. A vita tehát nem ígérkezett könnyűnek, de az eredmények biztatóak.

EGSZB info: Mi készítette Önöket arra, hogy elindítsák a projektet/kezdeményezést?

Madis Vasser: Az ész környezetvédelmi mozgalmak már évtizedek óta a fosszilis tüzelőanyag fokozatos kivezetését sürgetik, de a kérésekre mindig ugyanazokkal a kifogásokkal válaszoltak: mi lesz a munkahelyekkel? Ez túl bonyolult, ki legyen a felelős? stb.

Így 2018-ban három nem kormányzati szervezet elhatározta, hogy útnak indítanak egy közös projektet, hogy érdemi párbeszédet folytassanak az összes érdekelt fél között arról, hogy miként lehet a legfontosabb fosszilis tüzelőanyagunkról, az olajpaláról méltányos módon áttérni valami másra.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek? (Ha igen, mondana példát?)

A fogadtatás jó volt - az összes érdekelt fél képviselői eljöttek, hogy megvitassák egymással a kérdéseket. Ahogyan a palaolaj-bányászatot folytató régió településének egyik képviselője később elmesélte, ő csak egy újabb felesleges környezetvédelmi találkozóra számított, de az eseményen tényleg érdemes volt részt venni. A projekt alatt és után szoros kapcsolatba kerültünk a helyi emberekkel, az ágazat képviselőivel és kormánytisztviselőkkel - részben ennek köszönhetően a hálózatnak otthont adó Észtország volt az egyik

olyan első tagállam, amely elkészítette területi igazságos átmenet tervét az Igazságos Átmenet Alap számára.

Hogyan kívánják felhasználni a díjjal járó pénzt arra, hogy több segítséget nyújtsanak a közösségnek? Van már tervben újabb projekt?

A pénzügyi forrásokat az eredeti projekt tevékenységeinek kibővítésére használjuk majd fel, például annak a kiterjedt, nem kormányzati szervezetből álló éghajlati hálózatnak a koordinálására, amely ösztönzi az együttműködést a helyi szervezetek között az éghajlatváltozással kapcsolatos kérdéseket illetően.

A támogatást nyomonkövetési projektek kidolgozására is felhasználjuk, amelyek most inkább a helyi szintre összpontosítanak.

Milyen tanácsot adna más szervezeteknek, hogyan érjenek el eredményeket az ilyen típusú tevékenységekben és programokban?

Ahogyan az EUKI-program egyik képzési modulja olyan jól megfogalmazta: „vállalj aktív szerepet” és „vállald fel a konfliktusokat”. Ez azt jelenti, hogy nem szabad félni a különböző érdekelt felek megszólításától, mivel lehet, hogy épp most jött el az az idő, amikor pontosan úgy gondolkodnak, ahogyan te is.

Ugyanakkor azt sem szabad elfelejteni, hogy egyes érdekelt felek először esetleg nem bíznak egymásban, vagy teljesen más elképzelésük van arról, hogy mi lehet ennek az együttműködésnek a legjobb eredménye. Így aztán készülj fel az ilyen konfliktusokra, és küzdj meg velük ahelyett, hogy elkerülnéd a problémákat.

Mennyire optimista abban a tekintetben, hogy az EU megvalósítja a zöld megállapodás céljait?

Úgy gondolom, hogy végső soron a környezet helyzete a jelenleginél is ambiciózusabbá tesz majd minket céljainkat illetően, ezek megvalósítását pedig életmódunk és fogyasztási szokásaink szisztematikus megváltoztatásával fogjuk elérni, mivel nincs más járható út az ökológiai és éghajlati válság legrosszabb hatásainak enyhítésére.

Mindenki számára elérhető megoldás Romániából

A romániai Ateliere Fără Frontiere fantasztikus „educlick” projektje lenyűgözően ötvözi napjaink két égető problémáját, a társadalmi igazságtalanságot és a körforgásos gazdaságot: kiszolgáltatott háttérű személyeket foglalkoztatnak elektromos és elektronikus berendezések hulladékainak felújítására. A felújított berendezéseket pedig hátrányos helyzetű területeken lévő iskoláknak adományozzák. Costin Dragne, a civil szervezet képviselője mesél nekünk a műhelyről, és arról, hogy mit jelent az EGSZB díja az egyesület munkája számára.

EGSZB info: Mi készítette Önöket arra, hogy elindítsák ezt a projektet?

Costin Dragne: Az educlick, az Ateliere Fără Frontiere egyesület első műhelye 2008-ban jött létre, hogy választ adjon két társadalmi és környezeti problémára: a kiszolgáltatott háttérű emberek alacsony foglalkoztathatóságára, valamint az olyan elektromos és elektronikus berendezések nagy számára, amelyek újrahasznosítás vagy újrafelhasználás nélkül hulladékként végzik.

A számítógép-adományozási program, amelyet ma az ország iskoláival közösen működtetünk, közvetlenül mindkét társadalmi kérdésre megoldást kínál: támogatja a hátrányos helyzetű területeken folyó oktatást, ugyanakkor népszerűsíti az újrafelhasználás koncepcióját, amely sokkal környezetbarátabb és kisebb szénlábnymot hagy maga után.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek? (Ha igen, mondana példát?)

A projektjeinkben részt vevő iskolák, civil szervezetek és közintézmények pozitívan reagáltak a felhívásunkra. Támogatásuknak köszönhetően 13 éves tevékenységünk során oktatási partnerek hálózatát hoztuk létre, amelyek segítségével több mint 23 000 számítógépet adományoztunk több mint 500 000 kedvezményezettnek.

Több oktatási partnerünk arra hívta fel figyelmünket, hogy a digitális korban való eligazodáshoz egyéb berendezésekre is szükségük van: fénymásolókra, videoprojektorokra, interaktív táblákra stb. Ezért az elmúlt évben elkezdtük diverzifikálni a műhely tevékenységét, és megpróbálunk új fajta eszközöket is felújítani, illetve adományozni az iskoláknak.

Hogyan használják fel a díjjal járó pénzt arra, hogy további segítséget nyújtsanak a közösségnek? Van már tervben újabb projekt?

A csapat már most új projektek megvalósításán dolgozik, hogy 2022-ben több mint 200 romániai iskolát szereljenek fel az educlick műhelyeiben felújított digitális eszközökkel. Az elnyert finanszírozást e projektek megvalósítására, különösen a felújító műhely infrastruktúrájának korszerűsítésére (védőeszközök, logisztikai anyagok, szerszámok stb.) fogjuk felhasználni.

Mit tanácsolna más szervezeteknek: hogyan tudnának eredményeket elérni hasonló projektekkel/programokkal?

Úgy véljük, hogy üzleti modellünk könnyen átültethető az Európai Unió bármely tagállamába, ezért mindenhol arra ösztönözzük a szervezeteket, hogy alakítsanak ki fenntartható partnerségeket a köz- és magánszféra szereplőivel.

Az educlickhez hasonló programok sikeres megvalósításának legfontosabb lépése az olyan intézményekkel és vállalatokkal való együttműködés, amelyek az elhasználdott informatikai eszközök újrafelhasználásával pozitív hatást kívánnak gyakorolni az éghajlatváltozás elleni küzdelemben és az oktatás digitalizálásában.

Mennyire optimista azzal kapcsolatban, hogy az EU elérheti a zöld megállapodással kapcsolatos céljait?

A civil társadalom környezetre gyakorolt pozitív hatása, amiről más országokban élő kollégáink is beszámolnak, egyértelműen bizakodóbbá tesz bennünket azzal kapcsolatban, hogy milyen eséllyel tudja az EU elérni a zöld megállapodással kapcsolatos célokat.

Mindaddig, amíg támogatjuk a zöld ágazat más szereplőit, és tanulunk tapasztalataikból, minden esélyünk megvan arra, hogy az EU-t egy környezetbarát térség modelljévé alakítsuk át.

Személy szerint úgy gondolom, hogy a civil társadalmi díj 3. helyének elnyerése arra ösztönöz bennünket, hogy az elkövetkező években még jobban törekedjünk e cél elérésére. Különösen most, hogy tudjuk, hogy európai szinten támogatják és ösztönzik tevékenységünket.

Az energiaszegénységben élők érdekérvényesítésének erősítése

A „Mérnökök határok nélkül” elnevezésű katalán egyesület közös összejöveteleket szervez, hogy platformot biztosítson azoknak, akiknek gondot okoz az energiához vagy a vízhez való hozzájutás és a számlák fizetése. Az egyesületnek az a célja ezzel, hogy megváltoztassa az energiaszegénységben élők védtelen áldozatként való megítélését. Mònica Guiteras az egyesulettől elmondta nekünk, hogy ezek az összejövetelek biztonságos és közeli helyet biztosítanak ezeknek az embereknek, és ráébresztik őket arra, hogy nem áldozatok, hanem a változások főszereplői és előmozdítói az energetikai átállásban.

EGSZB infó: Mi készítette Önöket arra, hogy elindítsák ezt a projektet, illetve kezdeményezést?

Mònica Guiteras Blaya: Az energiaszegénység hatását eddig jóléti szempontból közelítették meg, ami gyakran áldozatnak, sőt akár – a

„helytelen” fogyasztás miatt – bűnösnek állította be az érintetteket. Úgy gondoltuk, hogy átfogóbb megközelítést kell bevezetni, és meg kell erősíteni az energiaszegénységben érintett családok érdekérvényesítő képességét, hogy a jelenlegi energetikai átállás során a változás főszereplői és előmozdítói

lehessenek.

Milyen fogadtatásra talált a projekt? Kaptak visszajelzést azoktól, akiken segítettek? (Ha igen, mondana példát?)

A résztvevők szerint ez egy hiánypótló kezdeményezés, hiszen gyakran úgy érzik, hogy teljesen kiszolgáltatottak a nagy közüzemi cégekkel szemben, illetve hogy magukra maradnak a túlzott bürokráciában. Az energiaszegénységgel foglalkozó kollektív összefüggések olyan biztonságos, közeli helyet biztosítanak az érintetteknek, ahol senki felett nem ítélik, és ahol senki nem akar okosabb lenni a másiktól. Ezek olyan helyek, ahol mindenki úgy érezheti, hogy megértik, és ahol az a cél, hogy mindannyian jobban élhessünk, több információhoz jussunk és közben aktívan részt vegyünk a társadalom életében.

Hogyan használják fel a díjjal járó pénzt arra, hogy további segítséget nyújtsanak a közösségnek? Van már tervben újabb projekt?

A díjjal járó támogatás nagy segítséget jelent abban, hogy kiszélesíthessük a projektek hatókörét, ugyanis még mindig nem tudunk eljutni sok perifériára szorult emberhez – akik még csak nem is tudják, hogy léteznek ilyen közösségek. Segíteni fog bennünket abban is, hogy innovatív és érdemi módon szólítsuk meg az érintetteket, hiszen a világhírű idején új formákat kellett erre találnunk: részben személyes összefüggések tartásával, részben távgyűlések segítségével. Ezt az elismerést és anyagi támogatást elsősorban arra akarjuk felhasználni, hogy innovatívabbak lehessünk, illetve javítsuk az információk terjesztését és a kommunikációt, hogy minél több és minél többféle embert összehozhassunk egymással.

Mit tanácsolna más szervezeteknek: hogyan tudnának eredményeket elérni hasonló projektekkel/programokkal?

Nálunk nagyon jól működött az, hogy kapcsolatokat építettünk ki olyan helyi szervezetekkel, amelyek nem azokon a területeken tevékenykednek, ahol mi. Mi alapvetően egy környezetvédelmi ngo vagyunk, mégis kiépítettünk nagyobb helyi partnerségeket a projekt kapcsán például tisztességes lakhatással kapcsolatos mozgalmakkal és szomszédsági egyesületekkel.

Mennyire optimista azzal kapcsolatban, hogy az EU elérheti a zöld megállapodással kapcsolatos céljait?

A társadalmi igazságosságnak nagyon fontos szerepe van ezeknek a céloknak a megvalósításában, hiszen csak erre épülve lehet igazságos és zöld az átállás. Társadalomként nagy erőfeszítéseket kell tennünk ahhoz, hogy különböző szinteken hatást gyakoroljunk a kormányokra és a közigazgatásra annak érdekében, hogy szociális biztosítékok, valamint a polgárok részvételének és szerepvállalásának garantálása révén elérjük a célokat.

Szerkeszt?

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

A szám elkészítésében közreműködött

Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Laura Lui (ll)
Agata Berdys (ab)
Kersten Thomas (tk)

Koordinátor

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)

Cím

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
Jacques Delors Building, 99 Rue Belliard, B-1040
Brussels, Belgium
Tel.: (+32 2) 546 9476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

Az EGSZB info évente kilenc alkalommal, az EGSZB plenáris üléseinek alkalmából jelenik meg. Az EGSZB info 23 nyelven elérhető.

Az EGSZB info nem tekinthető az EGSZB munkájáról készült hivatalos összefoglalónak. Utóbbi az Európai Unió Hivatalos Lapjában vagy az EGSZB egyéb kiadványaiban található meg.

Sokszorosítása – az EGSZB info forrásként való megnevezésével – engedélyezett (egy link elküldendő a főszerkesztőnek).

02/2022